UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

D[omi]nica vicesima p[ri]ma post trinitatis. II Sermo. CXXV

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

hominū q̄ male vtunt̄ creatꝫ. Vñ Aug⁹. in
li. de ỽa religiõe. c. xxviij. dicit. Nec aq̄ ma/
lū eſt ꝙ hõ ſubmergit̄. ſꝫ malū eſt volunta
ria ꝑcipitatio ⁊ ſuffocatio in aq̄. Patet ḡ ꝙ
oīs creat̄a dei bona ē homini. dūmõ vtat̄
ea debite. Sicut idē cib⁹ in eadē mēſa vni
ꝓdeſt q̄ ipm̄ debite ⁊ cõpetenter ſumit. ⁊ al/
teri nocet q̄ ipm̄ īmoderate ſumit. Inde eſt
ꝙ pauperes q̄ modicā habēt ſubaꝫ min⁹ con
tra deū peccāt ꝑ̄tis ſupdictis. qꝛ cõpeten/
ter vtunt̄ creaturꝫ. ⁊ idõ min⁹ infirmant̄ in
firmitate aīe. q̄ eſt pctm̄. Diuites ỽo īmode
rate vtunt̄ creaturis. vt qꝛ ſic̄ bruta bibūt
q̄ntū volūt q̄tiēs volūt. q̄n volūt. ⁊ q̄lr volūt
Silr comedunt. ſilr dormiūt. ideo ſepius
infirmant̄ multis infirmitatib⁹ aīe. Sic
iſte filius reguli q̄ꝓpter abundantiā bono
rū fuit infirmat⁹. Sꝫ nos nõ ſic ſed poti⁹
vtamur h̄ mūdo q̄i nõ vtentes. vt dic̄ apl̄s
vt ſic tandē vitam eternā ↄſequamur et in/
firmitatē euadam⁹ aīe ſempiternā. Amen.

Dñica viceſima ꝑma poſt trinitatis. II
Sermo. CXXV

Occurrerūt ei ſer/
ui nūciātes qꝛ filius tuus viuit.
Joh. iiij. Inter cetera diuīe po/
tētie opa illud maxīe videt̄ eſſe ꝑcipuū ⁊ in
ſigne ꝙ ad eius nutū oīa ſine quaqꝫ mo
ra aut negligentia obediūt ⁊ obſequūtur.
Nam ⁊ ſi mirabilis potētia eſt ꝙ tā magna
creauit ex nihilo. mirabilioꝛ tn̄ ꝙ tā ſubito
Neqꝫ eīm artificem cõmēdam⁹ ꝙ ſcit ſed ꝙ
ſubito et expedite ſcit. Mirabilia ſunt oīa
q̄ creata ſunt vt durent ſine tp̄e ⁊ ſine fine.
ſed multo mirabilioꝛa ſunt ꝙ ꝓducta non
ſunt ex tp̄e. Nam ſtatim vt dixit de⁹. oīa
facta ſunt. mādauit et creata ſunt vniuerſa
Nec eīm tractu tp̄is creata ſunt vt eſſent. ſꝫ
mox vt iuſſa ſunt fieri illico in eſſe ꝓdierūt
Vñ Baruch. iij. Stelle vocate ſunt ⁊ dixe
rūt adſum⁹. Et qꝛ h̄ opus eſt ſolius dei. in
cuius ditione oīa ſunt poſita. ita vt non
ſit qui poſſit reſiſtere ſue voluntati. vt dici
tur Judith. xiij. Ideo ſaluatoꝛ volens ī ſe
diuinā naturā et equalitateꝫ potentie p̄ris
perfecte oſtendere in ſignis et miraculis
ſubito languoꝛes curabat. moꝛbos ſana/
bat. mortuos ſuſcitabat. ita ꝙ ſolo impe/
rio eius omnes curabant̄. Sicut Centu/
rio confeſſus eſt dicens. Tm̄ dic verbo et
ſanabit̄ puer me⁹. Iſtud apparuit bene in
iſto filio reguli quē domin⁹ in momento ⁊
ſubito ⁊ quod mirabilioꝛis potētie eſt ab/
ſens abſentem coꝛpaliter ⁊ ꝑfecte ſanauit.
Vñ mox vt patri eius dixit. Vade fili⁹ tu/
us viuit. ſtatim pater reuerſus eſt ad vidē
dū filij ſanitatē. q̄ cum eſſet in via ſerui ei⁹
occurrerūt nūciantes quia filius eius vi/
ueret. Et pater queſita hoꝛa qua cõualuiſ
ſet. cognouit quia illa hoꝛa erat qua dixit
ei ih̄us. Vade filius tuus viuit. Nulla eīm
hoꝛa inter xp̄i facere ⁊ dicere. Ne igitur la
tuiſſet p̄ſēs curatio filij. et ne diuine potē/
tie operatio ſubito celaretur. occurrerunt
ei ſerui dicentes. quia filius tuus viuit. vt
dicūt verba thematis. In quib⁹ verb̄ tria
conſiderare debem⁹ ſm̄ triplices ꝑſonas ī
eis deſcriptas. Nam tangunt̄ ꝑſone ſeruo
rū. cum dr̄. Occurrerunt ſerui. In q̄ nota
tur eoꝝ ſtudioſa fidelitas. Scd̄o tangitur
ꝑſona dñi. cum dicit̄. ei. ſcꝫ regulo. qui fuit
eoꝝ dñs. In quo notatur venerabil' dig/
nitas. Tertio tangitur ꝑſona filij. cum dr̄.
filius tuus viuit. In quo notatur amoꝛo/
ſa charitas. Sic ergo ſerui inſtruūt ſeruo
rum conditionē ſubiectionis. dominus in
ſtruit dominoꝝ poteſtatem prelationis. ⁊
filius inſtruit filialem charitateꝫ paterne
dilectionis. Et iſti tres ſtatus hic informā
tur per ſingula.

A

Dixi primo ꝙ in verbis pre/
miſſis tangūtur
ꝑſone ſeruoꝝ. cū dr̄. Occurrerūt ſerui. In q̄
notat̄ ſtudioſa fidelitas eoꝝ. ꝑ quā īſtruūt
oīm ſeruoꝝ ↄditõꝫ ſubiectiõis. Certe mag̃
⁊ ſollicita fidelitas iſtoꝝ ỽuoꝝ. q̄ ſic ↄtriſta
ti fuerūt cū dño d̄ infirmitate filij ſui. ita cõ
gaudere ſtudebāt de vita ſua. Vñ ne dñs
in triſticia vlteri⁹ maneat ne de vita deſpe/
ret ſꝫ poti⁹ alacritatē reſumat nūciauerūt oc
currētes ei de lõginq̄. qꝛ fili⁹ tu⁹ viuit. O fi/
deles ſerui q̄ ⁊ aduerſitati cõpatimī ⁊ ꝓſpe
ritati ↄgaudetꝫ. O ſolliciti ſerui q̄ tā de lõ/
ginq̄ occurriſtꝫ. nec expectare aduentū ſeu
reditū dñi vr̄i potuiſtꝫ. nec potētiā dei cela
re voluiſtꝫ. ſciētes qꝛ opa dei reuelare ⁊ cõ
fiteri honoꝛificū ē. vt dr̄ Thob. xij. Circa
q̄d ſciendū d̄ trib⁹. Pꝛio vñ ꝓceſſit ſeruit⁹.
ſcd̄o q̄uo ỽu⁹ dꝫ eē fidel' dño ſuo. t̄cio q̄uo
punit̄ īfidelis. De ꝑmo dicit Auguſtin⁹
li. xix. de ciuitate dei. ca. xv. Ꝙ pꝛima cauſa

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſeruitutẜ pctm̄ ē. Vñ nūꝗ̄ī ſcꝑturẜ legim⁹ ſeruū añꝗ̄ Cham fili⁹ Noe irriſiſſet prēm q̄ ꝓ eo ꝙ prēʒ irriſit maledictōʒ cū ſua poſteritate accepit. Et ꝓpt̄ h̄ dic̄ Ambro. ꝙ nō eſſʒ hodie ſeruit⁹ ſi ebrietas Noe nō fuiſſet. Et q̄ pʒ ꝙ ſeruit⁹ nō ꝓuenit ex naťa ſed ex culpa. vt di. Gre. ī paſtorali. Et q̄ vlteri⁹ pʒ ꝙ ī ſtatu innocētie nō fuiſſʒ ſuit⁹ q2 nō fuiſſet pctm̄. In ſignū cui⁹ antiq̄ prēs ī lege nature poti⁹ dicti ſūt paſtores pecoꝝ ꝗ̄ reges hoīm. vt hēť Gen̄. xlvij. Et pʒ iam ꝙ ordo pctōꝝ ymo deordinatio exigit vt alij alijs ſubiciāť. Et ex h̄ infero ꝙ ſm̄ legē diuinā ⁊ hūanā debēt hoīes obedire hoīb⁹. iuxta illud Ephe͛ſ. vj. Serui obedite dñis ſicut xp̄o. Et q̄ ad h̄ dicit Gre. ī regiſtro. c. xvj. ꝙ ex q̄ ꝓpter culpaʒ hoīs eq̄litas oīm ſtare nō p̄t. vt ſcʒ vn⁹ ſit eq̄lis alteri. diuino iudicio factū eſt vt vn⁹ regať ab altero. Sūt āt diuerſe ɔditōes ſeruoꝝ. Nam q̄dā ſtatim vt naſcunť ſerui efficiūť. vt q̄ de ancilla naſcūtur. Quidā fiūt ſerui iure gentiū. vt q̄ capiuntur in bello iuſto. Quidā iure ciuili. vt q̄ exiſtens maioꝛ viginti annis ꝑmiſit ſe venūdari ad p̄ciū ꝑticipandū. Quidaʒ āt iure canonico fiūt ſerui. vt illi q̄ violēter deflorāt ꝟginē. Nā ſm̄ Canones tales danť tali ꝟgini in ſeruitutē. Sʒ de his oīb⁹ h̄ nō dr̄. q2 ſolū h̄ dr̄ de ſeruis volūtarie dominis eoꝝ ſubiectẜ. vt ab eis regātur. vt dictū eſt. De ſcd̄o q̄ñ ſeruus dʒ eſſe fidelis dño dicit apl̄s ad Ephe͛ſ. vj. cap. Serui obedite dñis vr̄is carnalib⁹ cuʒ timore et tremore in ſimplicitate cordis vr̄i ſic̄ xp̄o. nō ad oculū ſeruiētes q̄ſi hoīb⁹ placentes. ſed vt ſerui xp̄i. faciētes volūtatē dei ex animo cū bona volūtate ſeruiētes ſicut dño ⁊ nō ſic̄ hoīb⁹. ſcientes q̄m̄ vnuſq̄ſq3 q̄dcūq3 fecerit bonū h̄ recipiet a dño ſiue ſeru⁹ ſiue liber. Vbi dicit Gorra ꝙ ſerui debent hr̄e q̄druplicē ɔditōem. Primo vt ſeruiāt oīnibus generalr̄ non ſolū ſpūalib⁹ bonis ſed etiā carnalib⁹ malis. j. Petri. ij. Eſtote ſubiecti dñis. nō tm̄ bonis ſed etiam diſcolis. Scd̄o vt ſeruiāt reuerēter. ſcilʒ cū timore mētẜ ⁊ cū tremore corꝑis. q̄d ē ꝓpriū ſeruorū. Tertio ſimplr̄. Vñ dicit. In ſimplicitate ſcʒ intentōis. vt ſic̄ exteri⁹ oſtendūt ſic in volūtate habeāt. Quarto fidelr̄. Vñ dicit Cordis vr̄i ſic̄ xp̄o. ſcʒ cū timore ⁊ cum tremore. Ps. Seruite dño in timore ⁊c̄. Et h̄ latius declarās dicit. nō ad oculū. i. nō ad

cōplacentiā hoīm tāꝗ̄ ad finē nō meritoriū ſʒ poti⁹ ad cōplacētiā diuinā. j. Reg. xvj. Nō videt q̄ foris ſūt de⁹ āt intueť coꝛ. Et q̄ ad h̄ ſubdit. vt ſerui xp̄i. Ecce finis meritori⁹. Nō expōit Gorra. i. q̄ iubēte xp̄o. nō ip̄is ſʒ xp̄o ſeruiētes. cui ſ. ſeruiť ad ꝟitatē. nō ad ſimulatōʒ ad Gal. j. Si adhuc hoībus placerē ſeru⁹ xp̄i nō eſſem. Hoīb⁹ em̄ dem⁹ placere ad rōeʒ nō ad volūtatē. Eandē ſniaʒ ꝓſeq̄ť idē apl̄s ad Col. iij. di. Serui obedite ꝑ oīa dñis vr̄is carnalib⁹ nō ad oculū ſeruiētes. ſʒ ī ſimplicitate cordis timētes dñm. q̄dcūq3 faciẜ ex anio opamini ſic̄ dño ⁊ nō hoīb⁹. Et ſeq̄ť retributio. ſciētes ꝙ a dño recipietẜ retributōʒ hereditatis. Ex his pʒ ꝙ ɔditio ſeruil̄ placʒ do ī eccl̄a ſua. ex q̄ eā tm̄ cōmēdat ⁊ remunerare promittit. Et q̄ iā ſeq̄ť ꝙ illi male murmurant dicētes. Vtinā me mr̄ poti⁹ abortiuiſſʒ in vtero ꝗ̄ genuiſſʒ ſeruū in mūdo. Hoc em̄ eſt murmurare ꝯ̄ diuinā ꝓuidētiā ⁊ iuſticiā. Vñ apl̄s dic̄. j. Coꝛ. vij. Seru⁹ vocat⁹ es nō ſit tibi cure. Et ſeq̄ť. Qui ei ī dño vocat⁹ eſt ſeruus libertus eſt domini. ¶ B

¶ Fidelitas āt ſeruoꝝ erga dños dʒ eſſe ī pluribus. ſic̄ hēť. xxij. q. v. De forma. Et pla notauit Hoſtien̄. in ſumma ſua de feudis ꝟſus. In colume facile tutūq3 poſſibile honeſtū. Vtile ɔſiliū fidus dabis auxiliūq3. Qui ſic exponūť. Primo incolume. i. ſeru⁹ dʒ eē fidel̄ dño ne ſit in damnū dñi ſui. ſed oīne venenū oēʒ infirmitatē ⁊ mortē ⁊ oēʒ corꝑis leſionē ꝑ poſſe ſuo vitabit. Scd̄o facile. ne ſcʒ id q̄d dñs facile intendit ⁊ facilr̄ facere p̄t reddat ei difficile. Sic̄ mlr̄i faciunt latēter īpedimēta ꝓcurādo. Tertio ne ſit dño ſuo in damnū de ſecreto ſuo reuelādo alicui. q̄ poſſʒ obeſſe munitōīb⁹ ſuis. ꝑ q̄s p̄t ip̄e eē tut⁹ ip̄as ꝓdēdo alteri ſʒ pro poſſe ſuo ſubueniat ⁊ defēdat. Quarto ne illud q̄d dño ē poſſibile facere reddat īpoſſibile. Quīto ne ſit ei ī dānū ī ſua iuſticia vel ī alijs cauſ͛ q̄ ad honorē ꝑtinēt. Sic̄ ī vxore ⁊ filiab⁹ ſuis vl̄ ne aliq̄d faciat per q̄d fama dñi diminui poſſit. cōponat dicat vl̄ faciat nec audiēdo vel diſſimulādo ɔſentiat. Sexto ne ſit in damnū de ſuis rebus vel poſſeſſionib⁹. q̄n ymo ne in aliquo ip̄i⁹ vtilitatem impediat ſed ip̄am fieri bona fide ꝓcuret. Septimo ne det ɔſiliuʒ contra ip̄m ſed quicq̄d pro ip̄ſius bono ſciat conſulat. Maxime aūt in tribus fides ſerui ɔſiſtit.

Primo in ɔſeruatõe vite dñi. Narrat Valerius li.iiij.c.viij. de fidelitate Pompeiõis ɔſciẽs ꝙ dñs ſu⁹ ꝗreref ad mortez. ꝑmutata veſte et anulo loco dñi occulte ſe poſuit ꝛ occidi ꝑmiſit. Idẽ narrat Seneca ď bñficijs li.iij.c.xiiij. de ꝗdã ꝙ vidẽs dñm debere capi ab hoſtib⁹ turpiť. eũ ꝑmorꝛ ſe poſtea occidit dicens. Iã dñm liberaui. tps eſt vt mihi ꝓuideã. Refert etiã Valeri⁹ lib.iij.ca. viij. ꝙ cũ ꝗdã miles ceſaris Auguſti capt⁹ ducereť ad Anthoniũ. Rñdit. Fac ꝗd vis nec ſaluť bñficio nec morť ſupplicio abducꝑoſſũ vt ceſaris miles eſſe deſiſtã ꝛ tuus eſſe incipiã. Cui Anthoni⁹ ꝓ tãta fide vitã donauit. Et Seneca li.iij. de bñficijs. ca. xiiij. narrat. qũo duo fui capta vrbe ab hoſtib⁹ fugiẽt ad hoſtẽ. ꝛ hoſte cũ exercitu intrante vrbẽ illi ſerui ꝑſcij cucurreŕt ad domũ dñe ſue ꝛ eã abduxeŕt. Querẽtib⁹ aũt ꝗ nam eſſet. dixerũt ꝙ crudeliſſimã feminaz duxerãt vt torquereť. ꝛ ita eã liberauerunt Quo comꝑto. ille hoſtis ãbos liberos miſit. Scdo fideles debẽt eſſe ſerui in rerum diſpenſatõe. Nam peiores ſunt alijs furibus domeſtici fures. qꝛ non caueńť. ꝛ ſunt culpabiliores. qꝛ ingři dñis a ꝗb⁹ ſuſtentãtur damna inferre ꝑſumũt. Iõ inde ſcelus valde in euangelio exꝑmiť. eo ꝙ ſubtrahebat pecũiã xpi ꝗ paupib⁹ debebať. Nec culpať qꝛ male acꝗſitã pecuniã ſeruaſſet. ſꝫ qꝛ male diſpẽſaſſꝫ. Iõ xpus cõmendãs ſeruũ fidelẽ dicit Math.xxv. Euge ſerue bone ꝛ fidel. Vñ Ambro. in omł. de villico iniquitatis dicit. Lu.xvj. ꝙ villic⁹ non laudať eo ꝙ bona dñi ſui diſſipaſſet vł ſubtraxiſſꝫ dño ſuo. ſꝫ qꝛ ſibi ꝓuidit. nõ tñ vult de⁹ ꝙ in aliꝗ dñis nr̃is damnũ inferã⁹. Hec ille. Tertio nõ ſolũ debẽt eſſe ſerui fideles ꝛ ſolliciti de bonis fortune ꝛ naťe dñoꝝ ſuoꝝ. ſed etiã de titulis fame ipoꝝ. vt pot⁹ dñoꝝ ꝗ ꝓpriã laudẽ ꝛ glãz acquirãt. Tał fuit Ioab ꝗ noluit caꝑe vrbẽ ne victoria nomini ſuo aſcribereť. ſꝫ poti⁹ dño ſuo Dauid. vt hẽť ij.Re.xij. ¶ Sed ꝗ eſt pena ſuoꝝ infideliũ Rñdeo ꝙ in his ꝗ ſunt minora eſt pena tẽporalis. vt caſtigatio corꝑalis. q̃a ďr Eccĩ xxxiij. Seruo maliuolo tortura et compedes In his autem que ſunt grauiora. vt ꝗ tangunt honorem dñi vel vitam in quib⁹ incurriť crimen leſe maieſtatis. eſt mors corporalis. Unde narrat Valerius libro tertio. cap.iij. Q quidam ſeruus barbar⁹ quendã ſeruũ aſtribalem ꝓ eo ꝙ dominũ ſuũ occidiſſet ſubito aggreſſus interemit. Maxime aũt ſerui debẽt fugere detractiones dominoꝝ ſuorũ. et vbi audierint eas debẽt ɔ̃dicere. qꝛ grauiter vlciſciť ďs tales detractões maixe in ſeruis. Vñ Eccẽs.x. ďr In cogitatione tua ne detrabas regi et in ſecreto cubilis tui ne malediꝯeris diuiti. Et ſequitur. Quia aues celi. id eſt. angeli boni portabunt vocem tuã id eſt. talem maledictionẽ. Et eſt contra illos ꝗ facta dominorum ſuoꝝ ɔ̃iudicant aut coram alijs confundũt. Et tales ſunt peſſimi ſerui et dyabolici canes mordentes in ſecreto dominos ſuos. Et tm̃ de primo.

Dixi ſecundo

ꝙ in verbis ꝑmiſſis tangitur ꝑſona dñi. cum ďr. Ei. ſcꝫ regulo. In quo notať venerabilis dignitas. ꝑ quã inſtruit omniũ dominoꝝ poteſtatẽ platõnis. Iſte eñ regulus fuit in dignitate cõſtitutus. et a ſeruis ſuis multũ honoratus. i. eo ꝙ exierũt ei obuiam a xpo reuertenti. erga ꝗs ipe habuit ſe multũ fauorabiliter. interrogando eos de vita filij. colloquẽdo cum eis de circumſtantijs ſanitatis eiuſdem. et quod oĩm eſt potiſſimum. ita eos dilexit ꝙ ſecũ oẽs ad fidẽ ꝛ ſalutẽ ɔuertit. vt dicit finis euãgelij. Credidit inꝗt ipe et domus eius tota. i. ſubditi. Et h̃ eſt cõtra auſteros dominos ꝛ dedignantes loꝗ cũ ſuis ſuis. Cõtra quos ďr Eccĩ.xxxiij. Si eſt tibi ſeruus fidelis ſit tibi quaſi anima tua. et quaſi frẽm ſic eum tracta. Et iſti ſunt mali dñi et obliti ſue fragilitatis. putãtes ꝙ coꝝ ſerui ſint quaſi canes reſpectu ipſorũ. Ciuca ꝗd ſciendũ ꝙ ad hoc vt domin⁹ ſeruũ ſuũ bene tractet debet moueri ex trib⁹. Primo ex ſimilitudine nature. qꝛ equaliter cuꝫ eo genitus eſt. Iuxta illud Iob.xxxj. Nũꝗd nõ in vtero fecit me ꝗ et illum. ſcꝫ ſeruum. Ubi dicit Gregorius.xxj. lib. Moralium Potentib⁹ viris magna virtus eſt humilitatis conſiderata equalitas conditionis. Unde ſeruus poteſt dicere dño ſuo illud Iob.xxxiij. Ecce me ſicut te fecit de⁹. et de eodem quoqꝫ luto formatus ſum. Iſtõ bñ ɔſiderauit Salomon ꝗ de ſe ait Sap.vij Et ego inꝗt natus accepi cõmunem aerez et ſimiliter cecidi in terrã facta. et primam vocem ſimilem omnibus emiſi plorans.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Et ſeqt̃. Nemo em̃ ex regibꝫ aliõ hʒ pncipiũ
Vnꝰ ẽ introitꝰ ad vitã oibꝫ. ⁊ ſilis exitꝰ. Vñ
Seneca epl̃a. xlvij. Cũ ſeruis viuere fami
liariter decet prudentiã tuaʒ. Serui ſunt
ymo hoĩes. ſerui ſunt ymo hũiles amici. Et pꝰ
mlt̃a. Sic cũ inferiori viuas quẽadmoduʒ
ſupiorẽ tecũ velis viuere. Et Catho dicit.
Qui lʒ ſit ſeruꝰ hoĩeʒ tñ eẽ memẽto Et hoc
maxĩe dʒ mouere dños ad hũilitateʒ erga
2 ſuos ſeruos. Scđo ad h̃ dʒ moueri dñs
vt affabilit̃ tractet ſeruũ ſuũ. r̃cogitãdo qꝛ
aliqñ dñs fuit etiã alterꝰ ſeruꝰ vel nunc eſt
Sic miles ẽ pncipis. ⁊ pnceps reg̃. rex aũt
ſeruꝰ imperatoꝝ. Et tñ d iſto ſtatu dñatõnis
mlt̃i ceciderũt ad ſeruitutẽ viliſſimã. q̃d eidẽ
ↄtigere pt. Vñ Seneca epl̃a. xlvij. dicit Ne
ſcis q̃ etate Heccuba illa regia Troye fui
re cepit. q̃ Creſus rex. q̃ darij mr̃. q̃ Plato.
q̃ dyogenes. q̃ſi dicat. Oẽs iſti pꝰ dñatiões
eoꝝ venerũt ad ſenectutẽ i ſeruiciũ. Propter
q̃d ſubdit ibidẽ. Viue cũ ſuo clemẽt̃ viue
cõiter. ⁊ eũ i ↄſiliũ ⁊ i ↄuictũ admitte Hec
3 ille. Tertio dʒ ad h̃ moueri dñs. recogitã/
do qꝛ ⁊ ſi ſeruꝰ ẽ ↄditõe. liber tñ ſpũali lib/
tate. ſ. mẽtꝫ. cũ ẽ abſq3 pctõ. Vñ Seneca di
cit. Seruꝰ ẽ. ſʒ fortaſſe liber aĩo. ſeruꝰ eſt. h̃
eĩ illi nõ nocebit. Oſtẽde q̃s nõ ſit. alꝰ li/
bidini ſeruit. alꝰ auaricie. alꝰ ambitõi. oẽs
ſeruiũt timori. Nulla ſeruitꝰ turpior q̃ꝫ vo
lũtaria. Hec ille. Maxĩe aũt dʒ recogitare
dñs qꝛ ſuis ſuis iperat forte i dãnũ ſuũ p/
petuũ. Nã ſic dr̃ Eccs. viij. qđ expõit Jero.
Et bõ q̃ dñat̃ hoĩ affligẽdo ⁊ ↄtẽnendo eũ
dñat̃ ei in malũ ſuũ. Sʒ ipiꝰ mali exẽplum
Saul dñatꝰ ẽ alijs q̃ fuit rex. ⁊ h̃ in malum
ſuũ. qꝛ nõ bñ rexit. Et Pilatꝰ accepit ptãtẽ
ſup xp̃m. vt dr̃ Jo. xviij. tñ i malũ ſuũ. Nõ
eſt ẽ dñandũ hoibꝫ ex ſupbia ⁊ ãbitõe. ſed
hũilitate ⁊ nccitate. Nã dicit Gre. ſup Job
xxix. li. moꝛ. in fine. Supbꝫ ad culpã apo/
ſtataſſe dr̃ q̃tiẽs hoi pẽeſſe dlectat̃. Glo. etiã
q̃dã expõit h̃. Hõ dñat̃ hoi in malũ ſuum.
ſcʒ ad maiorẽ occaſionẽ pcipicij. vñ ↄtigit
q̃ ſubditi ſub eo ſaluãt̃ ⁊ ipe dãnat̃. Juxta
illõ Job. xxxvj. Deꝰ nõ ſaluat ipios. ⁊ iudi/
ciũ paupibꝫ tribuit. Sup q̃ Gre. li. moꝛal
xxvj. circa mediũ dicit. Magñ eſt potentia
tpalis q̃ hʒ apud deũ meritũ ſuũ de admi/
niſtratione bona regiminis. exiſtentibꝫ tñ
iuxta oppoſita aliqñ nocet. ſcʒ ipa domina
tio. Vel poteſt ſic exponi. In malum ſuũ.
id eſt. ꝓpter graviorem temptatõeʒ ab bo/
ſtibꝫ. Nam dicit Gre. j. moꝛal. Sepe ↄtin/
git vt hij q̃ regendo alijs pſunt temptatio/
nũ maioꝛa certamina patiant̃. Vel ſic. In
malum ſuũ. i. ad maiorem accuſatiõem in
iudicio Sap. vj. Judiciũ duriſſimum erit
his q̃ pſũt. Unde Job. xxxiiij. Qui regna
re facit hominẽʒ ypocritã ꝓpter peccata po
puli. Dicit Gre. li. xxiij. li. moꝛal. q̃ ad ma
lum ſuũ. i. ad penã maiorem in futuro. At
tendat ẽ dñs qꝛ nõ ex natura ſed ex vicio
dominat̃ ſeruo Nam ſicut dicit Greg. xxj.
li. Moꝛal. Homo animalibꝫ irrõnalibus
natura platus eſt. nõ homini. ſed ꝓpter vi/
cia homo homini pfertur. Et dicit natura
quo ad ſtatum ſue pme conditionis. ſicut
creatus fuit. Et ideo antiqui homines et
patres. vt Abraham Jſaac et Jacob non
dixerunt ſe eſſe dominos hominũ ſed pa/
ſtores ouiũ. vt Geñ. xlvij. Et vere multuʒ
deberent fugere homines inſufficientes ⁊
minus ydonei tam honores ſpũales q̃ꝫ ſe/
culares. ne penam eis accumularent vltra
alios in futuro. Quia dicit Chryſ. ſuper
Matheum. Omelia. iiij. in fine. Honoris
magnitudo his qui nõ viuunt ſm honorẽ
additamentũ eſt penaꝝ. Jdeo breuem re/
gulam apoſtolus pſcribendo dominis er
ga ſeruos dicit ad Ephe. vj. ca. Vos do/
mini eadem facite ſeruis veſtris remitten/
tes illis minas. ſcientes qꝛ et illoꝝ ⁊ veſter
dominꝰ eſt in celis. Ubi dicit Gorra. Jta
habete vos ſicut vultus ſummi domini ſe
habet ad vos. Job. xxxj. Si cõtẽpſi ſub/
ire iudiciũ cum ſeruo meo. quid faciã cum
ſurrexerit ad iudicandum deus. Quaſi di.
Conſideraui q̃ ideʒ dñs iuſtus me ⁊ ipm
iudicabit. Notanter dicit Job. Si ↄtem/
pſi ſubire iudiciũ. ad ſignificandũ q̃ domi
nus non debet corrigere ſeruuʒ ex ira ſed
et deliberatione et cum iudicio rationis.
Eccleſiaſtici. xxxiij. Si nõ audierit te cur/
ua illum compedibus. Et ſequitur. Verũ
tamen ſine iudicio nichil facias graue. Et
tñ de ſecũdo.

Dixi tertio q̃ in h. p. deſcribit̃ pſona filij. cum dr̃.
Filius eius. In q̃ notat̃ amoroſa caritas
p quã iſte filius inſtruit oẽs filios ad filia/
lem caritatẽ paterne dilectõis. Inter alia
q̃ debent filij pentibꝫ eſt pcipuũ dilectio af/
fectuoſa. q̃ debẽt diligere pentes ſuos. Vñ
certũ eſt q̃ iſte filꝰ reguli infirmus multũ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Fuit affect⁹ p̄ri multūq; eū dilexit. qꝛ ꝺ eius
vita tm̄ ſollicit⁹ fuit vt xp̄m ad eū deſcēdere
et ip̄m curare poſtularet. q̄d degeneri filio
nō feciſſet. Inſtruūtur ḡ filij vt exēplo ei⁹
habeāt affectum dilectōis filial' erga ſuos
parētes a q̄b⁹ multa bona ſuſcepert. Vnū
nō eſt dubiū q̄n iſte fili⁹ poſt curatōem ſue
infirmitatꝫ multū dilexit prēm ꝑ bn̄ficio i/
petrate ſanitatꝫ. Sūt aūt octo q̄ debent fi
lij ſuis pentib⁹. Primo amorē mētis. Vñ
Cantic. ij. dr̄. Ordinauit ī me caritatem
dicit Ambro. Ordo caritatꝫ ē vt ꝑus dili/
gam⁹ parentes. deinceps filios. Scd̄o de/
bēt honorē ī factꝫ Malach. j. Filius hono
rat prēz ꝛ ſeru⁹ dn̄m. Tertio debēt ſeruitu
tē i obſequijs Eccl. iij. Qui timet dn̄m ho/
norabit parētes. ꝛ q̄ dn̄is ſeruiet his qui
eū genuerīt. Quarto ſuſtentatōez ī neceſſa
rijs Eccl. iij. Elemoſyna p̄ris nō erit in ob
liuione. Et ſup illud Exodi. xx. Honora
prēm tuū ꝛ mrēm tuā vt ſis lōgeu⁹ ſup ter/
rā. Dicit glo. Honorare parētes ē reuerē/
tiā exhibere ꝛ neceſſaria miſtrare. Quinto
reuerentiā in v̄bis Hebre. xij. Prēs q̄dez
carnis nr̄e habuim⁹ eruditores ꝛ reuereba
mur eos. Exponit Horra. i. timebamus ꝛ
honorabam⁹ eos. Quia ſm̄ glo. Reuereri
eſt cū timore honorē impēdere Exodi. xx.
Honora prēm. Sexto obedientiā ī hone/
ſtis Deutro. xxj. Si genuerit hō filiū con
tumacē ꝛ ꝓteruū q̄ nō audierit prēz et con/
tempſerit obedire ꝛc. Vñ ad Ephes. ſexto
Filij obedite parētib⁹ v̄ris in dn̄o Et ſub
dit rōnez. Hoc eīm iuſtū eſt. Septimo ve/
niā in offenſis Eccl. iij. Si defecerit pater
ſenſu veniam da illi. Hoc eſt contra illos
q̄ parentes ſenio cōfectos ſubſannāt ꝛ de/
rident. et eis illudūt nō vt filij ſꝫ ꝓuigni
maledicti. ſic̄ Cham filio Noe. q̄ patrem
ſuū vino ebriū et denudatū irriſit. ꝓpt' q̄d
maledictōz ꝑpetuā incurrit. Octauo tolle
rantiā in aduerſis Eccl. iij. Fili ſuſcipe ſe/
nectā p̄ris tui. ꝛ ne ꝯtriſtes illū ī vita illius
Hoc eſt ꝯ illos q̄ ī ſenectute relinquūt pa/
rētes ꝛ ꝑmittūt eos mēdicare. ꝛ ſoli lauti/
ſant in bonis paternis cū vxorib⁹ ſuis. Cō
tra q̄s dr̄ Eccl. iij. Quāz male fame eſt qui
relinq̄t prēm et eſt maledict⁹ a deo. E con/
tra ſo parentes debent filijs tria. Primo
ꝓuiſionē neceſſarioꝝ. Col. iij. Patres no/
lite ad iracundiam ꝓuocare filios veſtros
vt nō puſillo animo fiāt. Ad Ephes. vj. dr̄.
Patres nolite ad iracūdiā ꝓuocare filios
veſtros ſed educate illos. Horra. prouidē
do eis neceſſaria Scd̄o debent filijs parē
tes moꝝ eruditionē in v̄bis. Prouerb. iiij.
Diſciplinā p̄ris audite filij. Tertio correc/
tionē ſeu caſtigationē in v̄berib⁹ Eccl. xxx.
Qui diligit filiū aſſiduat illi flagella. Vñ
ap̄l'us ad Ephes. vj. cap. dicit. Educate il/
los in diſciplina. Horra. verboꝝ. et corre/
ctione v̄beꝝ. Et h̄ in correctiōe nō ſimplici
ſed domini. i. hoc facite ꝓpter deū. Ita expo
nit Horra. vt tandem poſſim⁹ cū eo regna/
re in gloria eterna. Amen.

¶ Dn̄ica viceſima ſcd̄a poſt trinitatis. I

¶ Sermo. CXXVI

Redde quod de/

bes. Mathei. xviij. Sicut dicit
Auguſtin⁹ in libro Enchiridion
cap. lxxij. Non ſolū ille miſericors dr̄ qui
dat eſurienti cibū. ſitienti potū. nudo veſti
mētū. ꝑegrināti hoſpiciū. fugiēti latibulū.
egro vel incluſo viſitatōz. captiuo redēpti/
onē. debili ſubuectionē. ceco deductōz. triſti
ꝯſolatōz. infirmo medelā. errāti viā. delirā
ti ꝯſiliū. vexetiā q̄ dat veniā peccanti. ele/
moſynas dat. Hec ille. Ex q̄b⁹ v̄bis pꝫ q꜄
opus pietatꝫ ē dimittere offenſam ꝓxio. qꝛ
nec leue opus pietatꝫ putandū eſt iſtud. qꝛ
dicit Aug⁹. vbi ſup. cap. lxix. Et licet mul/
ta ſint elemoſynaꝝ genera. tn̄ nihil ē mai⁹
ea q̄ ex corde dimittim⁹ q̄ in nos q̄ſq; pec/
cauit. Cui⁹ rō eſt. qꝛ ſm̄ eū ibidem. non eſt
magnū facere miſcd̄iaz vel oſtēdere illi be
neficium qui tibi nihil mali fecit. ſed certe
maximū et magnificentiſſime bonitatis ē
ſignum. ſi tuum quoq; inimicum diligas.
Hec ille. Ecce pꝫ q꜄ inter opa miſcd̄ie maxi
mū iudicat et reputat Aug⁹. dimiſſionē in
iuriaꝝ proximis nos offendentib⁹. Hanc
tamen miſericordiā male ponderauit iſte
ſeruus q̄ ꝓximū ſuum debitorez inueniēs
ſuffocabat eum dicens. Redde quod de/
bes. vt dicit preſens euangelium.
¶ Simile eſt regnum celorū homini regi
q̄ voluit ponere rōez cū ſ'uis ſuis. In q̄b⁹
v̄bis hō pctōr cōpellit' ad reſtitutōez debi/
toꝝ. cum dr̄ ei. Redde q̄d debes. Sed q̄a
hoīs ſtatus triplicē hꝫ ꝯſiderationē. eo q꜄
habet erga ſe ſuperiorem inferiorē ꝛ equa
lem. ideo in verbis nr̄i thematis tripliciter

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN